
FITXA RESUM

TÍTOL DEL TREBALL: La ràdio a l'escola una eina de treball

CENTRE I LOCALITAT: Institut Roseta Mauri de Reus

ETAPA: 2n cicle d'ESO.

NOMBRE D'ALUMNES: 17 alumnes de 3r d'ESO.

1. SÍNTESI DE L'EXPERIÈNCIA

El projecte Fem Ràdio es va iniciar al curs 2008/09 amb l'objectiu de treballar de forma transversal els conjunts curriculars de les llengües i les tecnologies. Aquest objectiu formava part d'una estratègia de treball de les competències bàsiques al llarg de tota l'etapa de l'ESO. La incorporació de les diferents matèries del currículum al projecte ha de permetre al llarg dels quatre cursos de l'ESO treballar de forma sistemàtica aspectes vinculats a les llengües, l'expressió oral i escrita, el tractament de la informació i la competència digital, com a eixos centrals del treball i anar-hi afegint elements vinculats a la capacitat d'aprendre a aprendre, la presa de decisions, l'exercici d'una ciutadania activa i responsable, la interpretació del món, la capacitat d'iniciativa, la imaginació i la creativitat entre d'altres.

1.1. El context de treball.

La ràdio novel·la que us presentem com a producte final dels alumnes de tercer d'ESO forma part del procés abans descrit. Com a fase intermèdia del treball hem escollit un dels formats més complicats en la producció radiofònica, la ràdio novel·la. L'estructura de treball s'ha basat en els conceptes de ritme narratiu i guionatge, amb una dificultat afegida la dramatització de personatges.

S'ha treballat amb un grup de 17 alumnes, tots havien participat a primer i segon d'ESO en el taller de ràdio, de manera que coneixen el mitjà i tenen assumides tasques de treball en equip, aspectes fonamentals pel bon funcionament del projecte.

A partir dels aprenentatges previs: comprensió de les estructures bàsiques de treball del medi radiofònic, formats del mitjà, treball en equip, professionals de la ràdio i distribució de tasques es planteja als alumnes la creació d'una ràdio novel·la.

L'objectiu final del treball amb aquests alumnes és el de consolidar un equip de treball estable capaç el curs vinent de preparar una programació radiofònica que doni continuïtat al projecte i permeti crear un espai de debat i comunicació a l'institut de tota la comunitat educativa.

1.2. 3r ESO: Producte final: Una ràdio novel·la.

En un primer moment els alumnes són introduïts en la ràdio teatre i la ràdio novel·la i el concepte de ritme narratiu. Per tal d'aconseguir-ho es fa una audició de la Guerra dels Mons d'Orson Wells, en la versió que Radio Nacional de España va fer en el setanta aniversari d'aquesta producció radiofònica al 2008. Els alumnes escolten l'emissió radiofònica amb el guió imprès i posteriorment s'analitzen elements formals i dramàtics del guió (músiques, efectes de so, interpretacions ...).

Es important generar discussió i debat al voltant dels elements dramàtics i narratius del guió. Per aconseguir l'objectiu, els alumnes es distribueixen en petits grups i a partir de petites interpretacions guiades representen davant dels seus companys el estats d'ànim bàsics de qualsevol interpretació dramàtica (alegria, por, tristesa ...).

Un cop treballats els aspectes dramàtics, els alumnes reben les fotocòpies del conte curt *El fantasma inexpert de H.G. Wells*. Es fa una lectura en veu alta en gran grup per tal d'integrar la història i es passa a la confecció dels guions narratius.

El professorat proporciona als alumnes una guia dramàtica per confeccionar el guió (síntesi de contingut, possibles personatges, elements dramàtics ...).

Els alumnes es distribueixen en dos grups, es reparteixen els rols: guionistes, responsables de la música, responsables d'efectes de so.

Els guions es corregeixen amb les aportacions de tot el grup, escollint els elements que es creuen més adients.

Per acabar es procedeix al assajos de la gravació i la dramatització dels diferents personatges i es fa la gravació en fals directe.

2. COMPETÈNCIES BÀSIQUES TREBALLADES

1. Competència en comunicació lingüística
2. Tractament de la informació i competència digital
3. Competència social i ciutadana
4. Competència per aprendre a aprendre
5. Autonomia i iniciativa personal

3. ÀREES CURRICULARS QUE S'HI INCLOUEN

LLENGUA CATALANA

TECNOLOGIA

CIÈNCIES SOCIALS

4. OBJECTIUS CURRICULARS ESPECÍFICS A 3r D'ESO

1. Conèixer l'estructura dels mitjans de comunicació social, les seves classes, el llenguatge que fan servir i les tipologies de programes, i saber-los valorar sempre amb esperit crític i amb la voluntat de treure'n informació.
2. Comprendre i analitzar textos de caràcter narratiu, descriptiu, explicatiu, argumentatiu, conversacional i directiu.
3. Produir textos orals i escrits coherents, correctes i adequats a les diverses situacions i necessitats comunicatives.
4. Proporcionar coneixements i destreses per a la recerca d'informació rellevant.
5. Adquirir habilitats per a la reutilització de la informació en la producció de textos orals i escrits propis.
6. Descobrir tècniques narratives i descriptives.
7. Valorar l'ús del diccionari com a element adequat per al coneixement del significat de les paraules.
8. Utilitzar adequadament les biblioteques i Internet.
9. Recórrer a suports electrònics en el procés d'escriptura.
10. Preparar presentacions i exposicions davant dels altres i fer-les.
11. Fer debats i discussions en grup acceptant i valorant les aportacions de cadascú.
12. Dur a terme activitats en grup arribant a conclusions que puguin ser acceptades per tothom.

5. CONTINGUTS

Tema 1. La ràdio com a mitjà de comunicació. El radio teatre i la ràdio novel·la i el seu ritme narratiu. La Guerra dels Mons d'Orson Wells.

Tema 2. Característiques de la ràdio. El principi de comunicació. El llenguatge radiofònic.

Tema 3. Elements clau de la producció radiofònica: immediatesa, agilitat, imaginació.

Tema 4. Alguns formats radiofònics: narració, descripció, entrevista.

Tema 5. Com es fa un programa de ràdio: elements tècnics, els rols radiofònics (guionistes, locutors, tècnics de so, productors ...), la importància de la música., els efectes de so.

Tema 6. El guió radiofònic: Passos del guió: documentació, selecció continguts, elaboració de l'esquema, redacció, diagrama del guió, codis de gravació.

6. TEMPORITZACIÓ

3r ESO: 1 h/set.

7. RECURSOS HUMANS I MATERIALS

2 professors de l' institut

1 tècnic de formació dels Plans Educatius d'Entorn de l'Ajuntament de Reus

4 micròfons per a veu PG48 Shure

1 taula de mescles de so XENYX 1222FY

1 connexió USB UCA200

XTEC-PROMTER- Programació Guions de Ràdio

ENERGYT25- Editor d'àudio

COOL EDIT PRO Editor d'àudio

8. VALORACIÓ DEL PROFESSORAT

Al llarg dels tres primers cursos de l'ESO el projecte ha anat assumint els reptes plantejats de forma progressiva. Després de tres anys de treball amb l'alumnat, s'ha consolidat com un eina perfecte per a desenvolupar en els nostres alumnes un procés d'ensenyament - aprenentatge concretat en una espiral de coneixement basada en la vivència, l'elaboració, la comprensió i la creació de projectes.

El professorat que participa en el projecte, una professora de tecnologia, un professor de ciències socials i el tècnic de formació dels PEE, valoren l'experiència de forma positiva donat que permet potenciar aspectes d'autonomia i de treball en equip, fonamentals per la formació dels alumnes.

Els tres anys del projecte, demostren l'adquisició amb escreix de les competències bàsiques inicials. Els alumnes milloren substancialment les seves capacitats comunicatives, alhora que aprenen a responsabilitzar-se de la feina i a treballar en equip.